

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang XXX nr 2 – 2012
Afgiftekantoor Turnhout 1
www.taxandriavzw.be

België – Belgique
P.B.
2300 Turnhout 1
8/4722
P708501

Taxandria Nieuws

Ledenblad van Taxandria,
Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige
Kring van de Antwerpse Kempen v.z.w.

Woord vooraf

Beste Taxandrialeden,

Afgelopen maanden bewoog er heel wat in de *Cultuurstad van Vlaanderen*. De opening van de nieuwe Grote Markt, Tweespoor (Erfgoedcel Noorderkempen en De Warande), het Watertorenfestival en de Open Asia-tentoonstelling konden rekenen op een ruime belangstelling.

Het vlaggenschip van het cultuurjaar is uiteraard de tentoonstelling in het Taxandriamuseum, *Turnhout Terminus, Turnhout Centraal*. Het openingsweekend op 17 en 18 maart was een overdonderend succes met een hoge opkomst van geïnteresseerden en zeer vele lovende woorden over het originele concept, de frisse scenografie en de kwaliteit van de getoonde voorwerpen. Proficiat aan allen die een bijdrage geleverd hebben tot het welslagen van dit ambitieuze project!

Heeft u nog geen kans gehad om een bezoek te brengen aan deze tentoonstelling in het Taxandriamuseum, dan bieden we u twee redenen om dit alsnog te doen.

Vooreerst mogen alle leden van de Taxandriakring gratis het museum bezoeken. U moet enkel aan de balie melden dat u lid bent van Taxandria. De museummedewerkers bezitten een lijst met alle leden en verifiëren dit.

Een tweede reden is dat u en uw partner gratis en begeleid door ervaren museumgidsen de nieuwe tentoonstelling kunnen bezoeken tijdens de exclusieve ledenavond, de zogenaamde nocturne op vrijdag 8 juni. Zoals in 2009 organiseren we die avond voor alle Taxandrialeden een informele ontmoeting met enkele activiteiten in de mooie en gezellig verlichte Renaissancetuin van het museum. Met bijhorende antwoordkaart of per e-mail kan u uw aanwezigheid bevestigen.

Tijdens het openingsweekend ging ook de volledig vernieuwde website van Taxandria online. www.taxandriavzw.be is in een hedendaags kleedje gestoken en qua inhoud gevoelig uitgebreid. Bovendien is de website gekoppeld aan sociale netwerksites en de Gazet van Turnhout. Zo blijft de info over onze werking ook via het internet steeds up to date. Voor het wetenschappelijk onderzoek naar de Kempische geschiedenis heeft bestuurslid en redactiesecretaris Guido Landuyt bij “vorige Jaarboeken” een volledige inhoudstafel opgemaakt van alle artikels die ooit in de jaarboeken van Taxandria zijn verschenen.

Deze lijst vergemakkelijkt ongetwijfeld het zoekwerk.

Menu

- Home
- Voorstelling
- Benaming Taxandria
- Bestuur
- Contact
- Geschiedenis
- Nieuws
- Jaarboek
- Huidig Jaarboek
- Vorige Jaarboeken
- Online bestellen
- Lid worden
- Links
- Activiteiten

Home

Welkom op de vernieuwde website van Taxandria, de Geschied- en Oudheidkundige Kring van de Antwerpse Kempen.

De oudste erfgoedvereniging van de Kempen, gesticht in 1903, onderzoekt, stimuleert en verspreidt de geschiedenis, volks- en heemkunde van de Antwerpse Kempen en Turnhout.

Taxandria organiseert jaarlijks vier wetenschappelijke lezingen en twee cultuurhistorische uitstappen. De lezingen zijn publiek toegankelijk en gratis; de uitstappen zijn voorbehouden aan de leden. Daarnaast richt de kring bij gelegenheid cursussen, museumbezoeken en tijdelijke tentoonstellingen in. Het programma wordt aan de leden bekend gemaakt in het kwartaal ledenblad Taxandria Nieuws. Daarin worden ook verslagen en korte artikels opgenomen. Jaarlijks geeft de kring ook een jaarboek uit met wetenschappelijke bijdragen over de geschiedenis van de Kempen en Turnhout, het bewaarde erfgoed, heemkunde e.a. Beide publicaties zijn in het lidgeld inbegrepen.

De leden hebben ook gratis toegang tot de stedelijke musea van Tram 41: het Taxandriamuseum, het Begijnhofmuseum en het Nationaal Museum van de Speelkaart.

Laatste Nieuws

Tentoonstelling Turnhout
Terminus Turnhout Centraal

Een vooruitblik op 2012, een korte terugblik op 2011

Turnhout 2012, cultuurstad van Vlaanderen

Toekomstige activiteiten

18 mei: lezing Prof.dr. Peter Stabel, Van middeleeuws tekstielcentrum tot Kempense centrumstad in de 21ste eeuw. Krijtlijnen van bijna 1000 jaar Turnhoutse geschiedenis

In de loop van juni of begin juli mag u het nieuwe jaarboek in uw brievenbus verwachten. Al zeggen we het zelf: de inhoud van het wetenschappelijk werk is opnieuw van hoge kwaliteit. Een artikel over Turnhoutenaar Govert Loockermans door een Europees gerenommeerd professor, twee bijdragen van doctorandi, vernieuwende inzichten in enkele deelarchieven van het Turnhoutse stadsarchief, maar ook artikels over het kasteel van Vorselaar en over Merksplas Kolonie en twee in memoriams van onze erevoorzitters bewijzen het wetenschappelijke belang van Taxandria in de Antwerpse Kempen. De bijdragen voor het volgende jaarboek sijpelen nu al binnen.

Hopelijk ontmoeten we elkaar tijdens de nocturne.

*Bert Hendrickx
voorzitter*

Uitnodiging nocturne voor Taxandrialeden in het Taxandriamuseum, vrijdag 8 juni met geleid bezoek aan de tentoonstelling 'Turnhout Terminus, Turnhout centraal'

Voor de tweede keer organiseert Taxandria een gratis nocturne voor al haar leden. Deze avondbijeenkomst is een ideaal moment om op een informele wijze andere leden en/of het bestuur te ontmoeten. De tuin wordt feeëriek verlicht en voorzien van een grote tent waarin we u en uw partner graag een drankje en een hapje aanbieden.

Daarom nodigt het bestuur van Taxandria u en uw partner, samen met alle andere leden, uit voor een nocturne in de tuin van het Taxandriamuseum op **vrijdagavond 8 juni om 20.00 uur**.

Wij bieden u graag volgend programma aan:

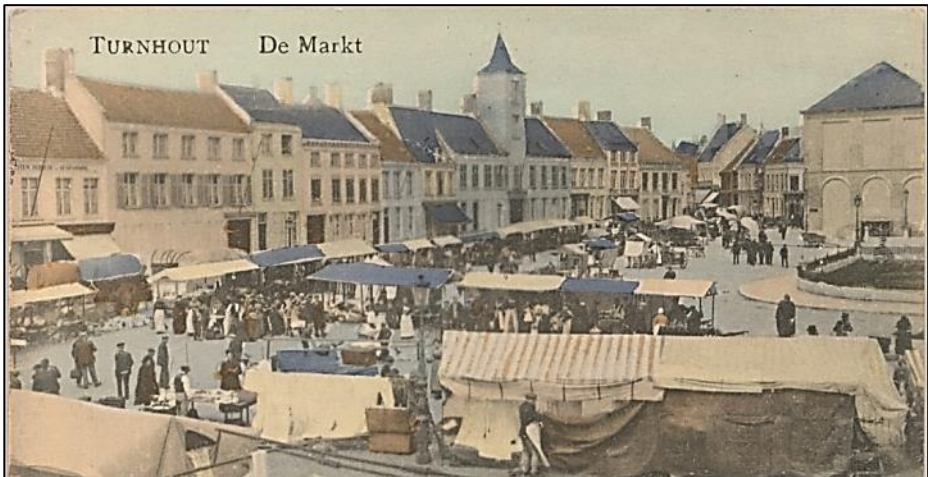
- Welkomstwoord door de voorzitter om 20.00 uur
- Korte uiteenzetting over de toekomstplannen van het Taxandriamuseum en TRAM41.
- Wie wenst kan de tentoonstelling 'Turnhout Terminus, Turnhout centraal' bezoeken. Museumgidsen begeleiden u op uw weg.
- Doorlopend zijn er vertoningen van oude films: Turnhout in de jaren 1940-50 en Turnhout in de jaren 1960-70.
- De receptie wordt omlijst door passende kamermuziek.

Bij regenweer vindt de bijeenkomst uiteraard binnen plaats.

U bent van harte welkom. Wil u A.U.B. uw komst bevestigen via **mail** of via bijhorende **antwoordkaart**? Alvast bedankt en hopelijk tot dan.

Lezing door prof. dr. Peter Stabel op woensdag 16 mei: Van middeleeuws textielcentrum tot Kempense centrumstad in de 21ste eeuw. Krijtlijnen van bijna 1000 jaar Turnhoutse geschiedenis

Op woensdag 16 mei om 20.00 uur zal prof. dr. Peter Stabel een lezing houden in het Taxandriamuseum, Begijnenstraat 28 in Turnhout: Van middeleeuws textielcentrum tot Kempense centrumstad in de 21ste eeuw. Krijtlijnen van bijna 1000 jaar Turnhoutse geschiedenis.

Peter Stabel (°Turnhout, 1962) is verbonden aan het Centrum voor Stadsgeschiedenis van de Universiteit Antwerpen en doceert middeleeuwse geschiedenis en stadsgeschiedenis aan deze instelling. Hij promoveerde in 1994 aan de Universiteit Gent met een proefschrift over patronen van verstedelijking in het laatmiddeleeuwse Vlaanderen (*De kleine stad in Vlaanderen*, Brussel, 1995, en *Dwarfs among Giants. The Flemish Urban Network in the late Middle Ages*, Leuven/Apeldoorn, 1997). Hij publiceert over diverse aspecten van de laatmiddeleeuwse stadsgeschiedenis (migratie, stedelijke identiteit, relaties met het hof, integratie van vreemdelingen...) en de sociale en

economische geschiedenis in dezelfde periode (detailhandel, internationale handel, textielindustrie). Hij bereidt momenteel een boek voor over de Brugse ambachtsgilden in de 15de eeuw.

Lezing door dr. Godfried Kwanten op donderdag 14 juni: Tussen bevoogding en emancipatie. Kerk en samenleving in de Kempen en Turnhout, 1850-2000

De Verlichtingsideeën en de Franse Revolutie brachten ook in de Kempen de bevoorrechte positie van Kerk en religie in de samenleving in het gedrang. Nieuwe ideologieën als liberalisme en socialisme verontrustten de kerkelijke en katholieke leiders. Zij gingen in de tegenaanval met een doelbewuste 'wending naar het volk'. Vanaf ca. 1890 trachtte de Kerk de grote massa op een andere wijze voor zich te winnen, o.a. via nieuwe uitingen van religieuze beleving, via nieuwe apostolaatvormen en vooral via een netwerk van katholieke organisaties. In de Kempen kende die strategie een groot succes. Kerk en katholicisme waren er dominant op nagenoeg alle maatschappelijke domeinen en drukten ook op het persoonlijke leven van de Kempenaar een krachtige stempel. Onder invloed van o.a. de secularisering zou het 'rijke roomse leven' vanaf 1960 zeer snel afkalven.

Voor de huidige jonge generatie is het een fenomeen uit een lang vervlogen tijd. Getracht wordt ook een evaluatie te maken van de greep van Kerk en religie op samenleving en individu in de periode 1900-1960. Was die invloed veeleer bevoogdend en betuttelend of overheerste zijn emanciperend karakter?

Godfried Kwanten is doctor in de Geschiedenis en sinds 1987 afdelingshoofd Archief van KADOC-KULeuven, Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving. Als gastprofessor aan de faculteit Sociale Wetenschappen van de KULeuven doceert hij 'Politieke geschiedenis van België na 1945'. Hij publiceerde over archiefonderwerpen en over de sociale en politieke geschiedenis van België in de 20ste eeuw.

Verslag lezing door dhr. Bert Tops en dhr. Stephane Delaruelle: De novo feceramus. De "stichting" van Turnhout in 1212. De geschiedenis archeologisch bekeken.

Tijdens het feestjaar 2012 organiseert Taxandria niet minder dan acht lezingen over de stadsgeschiedenis. Op 20 februari beten historicus Bert Tops en archeoloog Stephan Delaruelle de spits af met een spreekbeurt over de vroegste fase hiervan, die leidde tot het verlenen van stadsrechten door hertog Hendrik I in 1212. Hun lezing is het resultaat van het project rond de archeologische opgraven op de Markt in 2010.

Bert Tops gaf eerst een overzicht waarin hij de bestaande geschreven bronnen analyseerde. De oudste geschreven vermelding van 'Turnholt' is te vinden in het archief van het Sint-Romboutskapittel in Mechelen en dateert van circa 1148. Het gaat om een pauselijke bul betreffende een betaling van 12 penningen. Het eerste stuk met ook inhoudelijke betekenis dateert uit 1187 en betreft een schenking van een allodium (eigen goed) door Geraard van Duffel aan de orde van de Tempeliers.

Uit 16de-eeuwse cijnsboeken valt af te leiden dat dit allodium vermoedelijk was gelegen in Oud-Turnhout, ten oosten van Corsendonk.

Het auditorium van het Speelkaartenmuseum was net groot genoeg om iedereen een plaatsje aan te bieden.

Uit andere bronnen van latere datum, zoals de Ferrariskaart uit de 18de eeuw, kunnen we afleiden dat de eigendommen in Turnhout erg versnipperd waren. Was Oud-Turnhout ouder dan Turnhout? Daarover bestaat nog altijd geen zekerheid.

In 1212 gaf Hendrik I een aantal 'novo oppida libera' vrijheidsrechten, waaronder dus aan Turnhout. Concreet hield dit onder andere in dat dit gebied geen lasten meer moest afdragen en dit om ondernemers en handelaars te lokken. De burgers of 'poorters' van Turnhout genoten voortaan ook juridische bescherming, maar Turnhout werd pas echt een stad in de 17de eeuw. Was Turnhout een 'creatio ex nihilo'? Zeker niet, er was al een dorpsgemeenschap voor 1212, zoals ook is gebleken uit de archeologische opgravingen. Daarover ging het tweede deel van de lezing.

In deel twee lichtte Stephan Delaruelle de resultaten toe van de opgravingen op en rond de Markt en ook elders. Eerst gaf hij een overzicht

van de onderzochte sites en van de belangrijkste nieuwe inzichten.¹ Uit de opgravingen aan de zuidkant van de Markt blijkt dat er al bewoning is geweest in de 9de-12de eeuw, maar continuïteit tijdens deze periode kan niet worden aangetoond. Ook aan de Miko (site Bentel) is er bewoning geweest: daar werden resten aangetroffen van een kleine nederzetting met afgebakende erven. Wellicht is deze plaats begin 13de eeuw echter verlaten, dus rond 1212 toen Turnhout vrijheidsrechten kreeg.

Alle factoren wijzen op bewoning op en rond de Markt, maar wellicht is rond 1212 tabula rasa hiermee gemaakt en zijn toen de nog steeds bestaande rooilijnen getrokken. Dit blijkt uit onderzoek van de marktlaag, waar een oudere leeflaag bleek onder te zitten. Deze leeflaag bleek erg doorleefd, wellicht rond 1500 is voor een eerste keer bestrating aangelegd. Aan het Zegeplein bleek dan weer ophoging door middel van plaggen in 1 beweging, dus daar is er nog lange tijd aan landbouw gedaan. Dus Turnhout was nog lange tijd stad en dorp tegelijk. Wellicht creëerde de hertog rond 1212 dus een rechthoekig marktplein met kavels rondom. Is het kasteel ouder dan 1212? Dat blijft onduidelijk. Mogelijk liet de hertog toen een bestaande constructie vervangen of verbouwen.

Het is alvast uitkijken naar het boek dat beide sprekers in juni publiceren over 'De Cingel van Turnhout'.

Sam Van Clemen

Verslag lezing door dr. Marcel Gielis : Erasmus en zijn Turnhoutse relaties (Corsendonk, Driedo en Coomans)

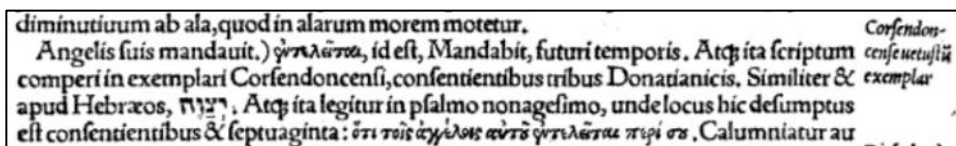
Op dinsdag 27 maart bracht dr. Marcel Gielis een gesmaakte lezing in de overvolle 'foyertent' van het Taxandriamuseum.

Zijn exposé was een uitvoerige wandeling doorheen de 16de eeuw waarbij geschiedenis, kunstgeschiedenis, theologie, taalkunde en zelfs een vleugje seksuologie gecombineerd werden.

¹ Zie hierover ook: Sam Van Clemen. 'Verslag lezing door dhr. Stephan Delaruelle: Uit Turnhoutse bodem. Recent archeologisch onderzoek in de regio Turnhout'. In: Taxandria Nieuws, jg. 28, 2010, nr. 3, [p. 22-24].

Aan de hand van een breed gedocumenteerde presentatie beschreef Marcel Gielis de professionele relatie die Desiderius Erasmus had met Corsendonk. In deze priorij vond hij namelijk de 12de-eeuwse Griekse *Codex Corsendoncense* die hij gebruikte voor zijn tekstkritische editie van het Nieuwe Testament. In een afzonderlijk deel, de zgn. *Annotationes* (afbeelding onder) of aantekeningen verantwoordde hij zijn editie en zijn vertaling.

De bekende Leuvense theoloog en professor Johannes Driedo, afkomstig van het (Oud)-Turnhoutse gehucht Darisdonk vlakbij Corsendonk, verzette zich tegen dit Erasmiaans gedachtegoed. Driedo, de grondlegger van het Leuvense traditionalisme en Augustinisme, schreef meerdere lijvige boeken waarin hij de zgn. dwalingen van reformatorische 'kettters', maar ook van de katholiek gebleven Erasmus op een voorname, maar krachtige wijze veroordeelde.

D. IOANNIS DRIE- DONIS A TURNHOVT SA- cræ Theologiæ professoris apud Louanienfes, De ecclesiasticis scripturis & dogmatibus Libri quatuor

Fragment van de titelpagina van Driedo's handboek voor de bijbelstudie. Dit exemplaar was eigendom van Cornelis Mertens (blekerij aan de Broekzijde) en werd door volksvertegenwoordiger P. Dierckx in 1904 aan de jonge Taxandriakring geschonken. Het bevindt zich nu in het stadsarchief van Turnhout.

De polemieken tussen Driedo en Erasmus gingen best ver. In Driedo's *De Gratia* spreekt hij Erasmus' betoog tegen als zouden de seksuele prikkels volledig natuurlijk zijn. Driedo is er van overtuigd dat de menselijke seksualiteitsbeleving door de zonde aangetast is. Deze verschillen toonde Marcel Gielis aan a.h.v. een detailbeschrijving van het wereldbekende drieluik de *Tuin der lusten* van Hiëronymus Bosch.

Hiëronymus Bosch, Prado, Madrid, olieverf op paneel, 220 x 389 cm

Tenslotte kwamen de goede banden tussen Erasmus en de Turnhoutenaar Lambertus Coomans aan bod.

Coomans vervulde jarenlang de taak van secretaris en dienaar van Erasmus. Meermaals loofde Erasmus zijn diensten in zijn geschriften.

Coomans beweerde dat Erasmus in zijn armen zou gestorven zijn. Coomans werd later kapitteldeken van Turnhout. In de archieven van de Turnhoutse Sint-Pieterskerk is van hem het getuigenis bewaard dat Erasmus als een overtuigde katholiek gestorven is en in het uur van zijn dood ook Onze-Lieve-Vrouw heeft aanroepen.

Een uitvoerige wetenschappelijke bespreking van dit onderwerp vindt u in het artikel: Marcel Gielis, *Dlevende Woort Gods. Enkele aspecten van bijbelstudie en -lezing in Turnhout en de Kempen*, in: Post Factum, Jaarboek voor Geschiedenis en Volkskunde van de Provincie Antwerpen, 2, 2010, blz. 25-86.

Een exemplaar van dit jaarboek kan u lezen in de Wetenschappelijke bibliotheek Taxandria in het Turnhoutse stadsarchief (Grote Markt).

Bert Hendrickx

Verslag algemene statutaire vergadering en verhoging lidgeld

Op dinsdag 27 maart vond de jaarlijkse Algemene Vergadering plaats. Na de goedkeuring van het verslag van de algemene vergadering van 2010 en het activiteiten- en financieel verslag over 2011 werd ook de toetreding van Bert Tops tot het bestuur officieel bekrachtigd.

Een goedgekeurd punt dat meer uitleg vergt, is de verhoging van het lidgeld.

Sinds 1995(!) is het lidgeld hetzelfde gebleven, nl. € 15 voor een gewoon lid. Het spreekt voor zich dat de laatste 17 jaar de werkingskosten en de publicaties heel wat duurder zijn geworden. Bovendien zijn de werkingssubsidies die we van de stad mogen ontvangen bijna gehalveerd.

Daarom werd op voorstel van de Raad van Bestuur door de Algemene Vergadering beslist om het lidgeld voor gewone leden op te trekken tot € 20. Beschermden blijven € 30 betalen; ereleden betalen € 50. Voor jongeren onder de 25 jaar behouden we het voordelige tarief van € 15 per jaar. Indien nodig vragen we hen hiervan een verklaring of bewijs. De gedeeltelijke verhoging gaat in vanaf 2013.

We hopen dat u begrip heeft voor onze situatie.

Bert Hendrickx

Het herrezen Kastelse karrenwiel, deel II

Bij rioleringswerken naast de kerk te Kasterlee, aan de aansluiting met de Lichtaartsebaan, werden in april 1979 onderdelen van een houten karrenwiel gevonden. Blijkbaar vormde het karrewiel de bodem van een oude waterput. Meerdere onderzoeken naar de herkomst, ouderdom en materiaalbepaling vonden de voorbije jaren plaats. Voor een eerder verslag, zie: Taxandria Nieuws 1.2011.

Op 12 april heeft Geert Smet van de Wagenmakerij de Poort uit Gelderode in het depot van het Taxandriamuseum het Kastelse karrewiel grondig onderzocht.

Mevrouw Karlien De Voecht, beleidsadviseur behoud en beheer van TRAM 41, verleende haar efficiënte medewerking.

Zijn bevindingen en de resultaten van het C14-onderzoek van Mark Van Strydonck worden uitgebreid besproken door bestuurslid Jacques Boone in een volgend jaarboek.

Even opfrissen: 25, 50, 75, 100, ... jaar geleden

- De oudst bekende schout van Turnhout is Jan de Dyke, die in 1312, 700 jaar geleden, voor het eerst wordt vermeld.
- Op 4 juni 1387, 625 jaar geleden, verleent Maria van Brabant de kaart (officiële oprichting en goedkeuring) aan de schuttersgilde van de Voetboog. De eerste regels van de kaart zien er als volgt uit:

Wi, MARIA VAN BRABANT, bi der ghenaden Goids hertoginne van Gelre ende gravinne van Zutphen, doin kont allen lieden dat wi ghegheven hebben ende gheconsenteert, gheven ende consenteeren mit desen openen brieve, den scutteren ende den gheselscape van den voetboghden, die nu ter tijd sijn of namaels sijn selen in onser poirten ende vriheit van Tuernout, te hebben ende vrijlic te ghebrucken, sonder argelijst, tot onsen wedersegghen toe, als elke ordonnantie ende pointen als in desen brieve nagescreven staen.

In den ersten, soe wie in desen gheselscape comen wille van den voetboghe, die nu ter tijt daer in sijn, oft namaels wesen selen, dat men daer af niemant verdragen en sal, hoogen noch neren, riken noch armen, maer nemen die boeten, alsoe dicke alse vallen, en dade openbaern kenlijc noedsaec.

Item sal dit voirseide gheselschap van den voetboghe alle jaren eene scoenheid doen maken ten papengeye, ghelijc als men gheplogen heeft hier voirmaels, ende dat sal hebben die den papengeij af schiet ende dit juweel sal syn wesen, welc hi een jaer draghen sal, als comen van den voirscreven gheselschap van den voetboghe, ende dit juweel sal hi draghen aen sinen capruun van den clede der voirseide gulden; welc juweel ordineren selen ende doen maken delien en geswoerne, dat die coninc eersameleec ende tameleec draghen sal. [...]

(De integrale tekst vindt u in J.E. Jansen, Turnhout in het verleden en heden, deel II, p. 8-15)

- In 1412 sluit de priorij van Corsendonk zich aan bij het Windesheimse kapittel, een groepering van Augustijner koorheren (reguliere kanunniken).

- Bijna het hele Begijnhof inclusief de infirmerie wordt tot as herleid door een brand die ontstond in de nacht van 12 juli 1562, 450 jaar geleden. Een stevige westenwind gaf de vlammen nog een extra duwtje in de rug.
- Een eeuw later, op 25 juni 1662, vond de eerste steenlegging plaats van de nieuwe begijnhofkerk (foto).
- De nieuwe gerechtelijke organisatie trad in werking op 1 mei 1787, 225 jaar geleden. Goswin de Fierlant, afkomstig uit Turnhout werd benoemd tot president van de Brusselse raad van beroep. Enkele dagen later werden de hervormingen bij decreet opgeschort. De oude gerechtelijke organisatie werd hersteld en de Fierlant werd opnieuw president van de Grote Raad.
- 200 jaar geleden, in 1812 telde men in Turnhout 1600 weefgetouwen.
- 175 jaar geleden, in 1837 stichtten de heren Antoine van Genechten en Glenisson het bedrijf Van Genechten. Het produceerde speelkaarten en gekleurd papier. De fabriek van Van Genechten werd gebouwd op 'den Dijk' op de plaats van het huidige Merode-Center.
- In de krant De Kempenaar van 28 juni 1862 las men: "Er worden thans in onze parochiale kerk missen gecelebreerd ten einde het ophouden van den regen van den Hemel te verkrijgen".

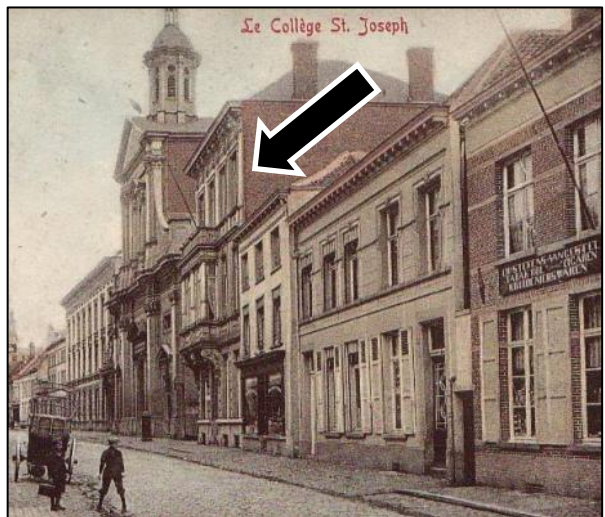

- 150 jaar geleden, in 1862 werd muziekvereniging *L'écho de la Campine* opgericht. De vereniging had tot doel om 'de muziek onder de jeugd te brengen en aangename winteravonden aan de burgers te verschaffen'. Talrijke concerten werden gegeven, vaak in de tuin van de vereniging aan de Guldensporenlei. Er waren verschillende onderafdelingen, o.a. toneelafdeling *Echo Comedia* en veloclub *Echo Vélo*. De activiteiten stopten in 1952.
Het archief van *Echo de la Campine* (1862-1948) bevindt zich in het Turnhoutse stadsarchief en werd vorig jaar door Sam Van Clemen geïnventariseerd.

Veloclub Echo Vélo Fragment foto Stadsarchief 04745-01

- In 1887, 125 jaar geleden, werd de zgn. "Woning Rutten", het hoekhuis van de Herentalsstraat en de Sint-Jozefstraat, in neoclassicistische stijl opgebouwd naar een ontwerp van architect P.J. Taeymans. Een waardige buur voor de Sint-Jozefkerk...

- In hetzelfde jaar werd Thomas Heylen van Kasterlee tot abt van Tongerlo gemijterd.

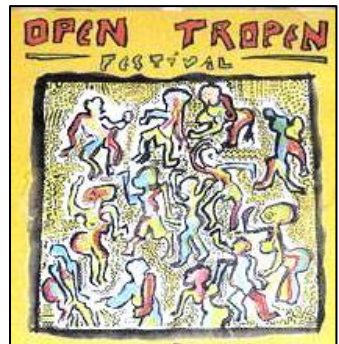
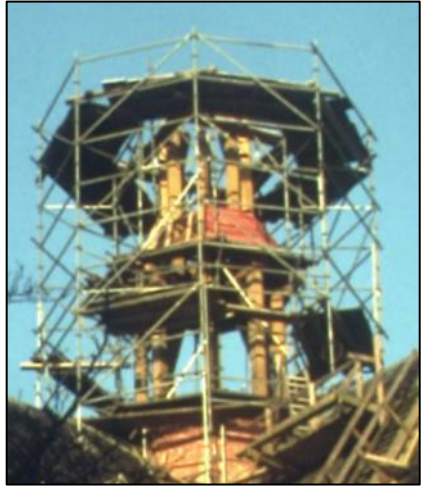
Heylen studeerde bij de Jezuïeten in Turnhout en trad in bij de norbertijnen in Tongerlo. In 1899 werd hij de 26ste bisschop van Namen. Hij onderhield een hechte vriendschap met de toenmalige voorzitter van Taxandria, J.E. Jansen.

- Een eeuw geleden, op 13 maart 1912 stemde de gemeenteraad een politie-reglement i.v.m. de reinigingsdienst: "Deze dienst is thans volledig ingericht. De stad zelve gelast zich met den dienst der vuilniskar en heeft daarvoor twee paarden en twee karren aangekocht, benevens eene keer- en eene besproeiings-machien."
- In mei 1912 vierde de Scherpenheuvelse processie van Turnhout (Broederschap O.L.V. van Scherpenheuvel) haar eeuwfeest. 2000 bedevaarders vergezelden de processie.
- In diezelfde maand verwoestte een bos- en heidebrand (opnieuw) honderden hectaren op Turnhouts grondgebied.
- Eveneens in 1912 kreeg de Hofstraat naar aanleiding van de Snieders- en Consciencefeesten een nieuwe naam: Renier Sniedersstraat. De Hofstraat verwees vermoedelijk naar de nabijgelegen gasthuistuin.
- In 1937 werd het nieuwe orgel van de Sint-Pieterskerk ingewijd, vervaardigd door J. Stevens van Duffel.

- Er waren 50 jaar geleden, in 1962, 256 huwelijken en 14 echtscheidingen.
- Vanaf 14 april 1962 vallen we (opnieuw) onder de bevoegdheid van de bisschop van Antwerpen.
- 9 juni 1962 werden de nieuwe gebouwen van de Vrije Technische Scholen Turnhout ingezegend.
- Enkele weken later werd dispensarium Spera in de Graatakker geopend.
- 25 jaar geleden, op 6 april 1987 begon de restauratie van de Sint-Pieterskerk.
- 9 juni 1987 besloot het schepencollege de opdracht te geven aan de N.V. Verstraete en Vanheck om over te gaan tot het demonteren van en het uitvoeren van noodzakelijke werken aan het vieringtorentje van de Sint-Pieterskerk.
- 19 april 1987 overleed Charles Verwaest, medestichter van NV Splichal.
- Een week later ontving Radio TOS een officiële erkenning.
- Op 23 mei 1987 veranderde de naam Levensvreugde in Vibo De Ring.
- Op 1 juni werd Constant Van Camp de nieuwe hoofdcommissaris van de gerechtelijke politie.
- Op 4 juli van hetzelfde jaar vond het eerste Open Tropenfestival in het Raadsheerenpark plaats.

Bert Hendrickx met dank aan Willy Van Sprengel

Padre Clement Boone, "De Clem", een populaire luchtmachtaalmoezenier van de Belgen bij de RAF

Clement Boone is geboren te Turnhout op 12 februari 1897. Hij werd priester gewijd op 1 januari 1922. Hij is overleden te Ukkel op 22 augustus 1986. In 1931 deed hij zijn legerdienst in de Belgische luchtmacht. In 1936 werd hij aalmoezenier bij het 3e Luchtmachtregiment te Evere. Hij maakte de 18 dagen veldtocht mee.

Tijdens de bezetting werd hij lid van de "ARA" (*Service de Renseignement et d'Action*). Omdat hij opgezocht werd door de Gestapo, moest hij de wijk nemen naar Groot-Brittannië.

Foto: Padre Clement Boone geeft een vriendschappelijke klop aan een "Typhoon" (Collectie 349 squadron, Kleine Brogel)

“De Clem “ naar Groot-Brittannië

Hij maakte daarbij gebruik van een vluchtlijn. In zijn dagboek², vervat in een dik schrijfboek, vertelt hij hoe hij op 2 juni 1942 per trein vertrok in het Luxemburg Station te Brussel naar Nancy. Op 5 juni reed hij verder naar Besançon waar hij een valse naam aannam, vervolgens naar Dôle. Hij stapte uit te Orchamps waar hij de "passeur" Roger samen met drie andere Belgen ontmoette.

7 juni was een beangstigende dag, omdat hij dan zou proberen over de "demarcatielijn" in de z. g. "vrije zone" van Frankrijk te geraken.

² Hervé DONNET, kolonel-vlieger SBH o. r., „Le journal de guerre du „Padre“ Boone“. Brussels Air Museum Magazine 2005, nr. 125, 1e trimester, nr. 126, 2e trimester, nr. 127, 3e trimester. BRUSSEL, vzw AELR. Donnet publiceerde belangrijke uittreksels uit dit dagboek.

Hij verhaalt hoe hij om 7 u met de groep vertrok, twee uren lang opstapte en een woud binnendrongen. Volledig stilzwijgen was geboden. In de buurt patrouilleerden Moffen . Om 12 u 30 legden de vluchtelingen zich plat op de buik aan de rand van een weg. De Duitse patrouille controleerde de weg. Om 13 u 15 gaf een vrouw (op uitkijk) een teken: de patrouille was verdwenen. Iedereen veerde recht, in looppas staken zij de weg over en holden naar beneden langs een steile helling. Na een sprint van 200 m sprongen zij in een rivier, de *Loue*. Allen bereikten heelhuids de overkant, in het onbezette Franse grondgebied. Verscheidene dagen trok Clement Boone verder, overal werd hij door de Fransen in de vrije zone vriendelijk ontvangen. In Lons-le-Saunier droeg hij in de parochiekerk de mis op. De plaatselijke pastoor was volgens hem voorstander van de nieuwe orde en had een hekel aan de Engelsen. Uiteindelijk geraakte "de Clem" in Lyon. Het Amerikaanse consulaat hielp hem. Met een nieuwe valse naam, "Joseph Aerts", verkreeg hij onder voorlegging van een valse verblijfsvergunning een visum naar Spanje. Op 25 juli 1942 geraakte hij per trein in Spanje en bereikte Portugal op 29 juli 1942. De Belgische ambassade stond hem bij. In zijn dagboek beschreef hij voorts hoe hij op 22 augustus 1942 met een DC3 van de KLM van de lijn Amsterdam-Batavia (!) om 8 u 30 te Cintra opsteeg en om 15 u te Bristol landde. Na de gebruikelijke check-in waaraan inkomende vreemdelingen in Groot-Brittannië onderworpen waren en waarbij de Padre opnieuw "zijn echte naam " droeg, nam hij op 2 september 1942 contact op met het (volledig Belgische) 350^e RAF sqn. Wat later noteerde hij in zijn dagboek met fierheid "*Ik heb mijn vliegerstenue aangetrokken*". Op 9 november werd hij bij het medisch onderzoek voor de RAF "*fit for all duties*" verklaard. Op 25 december 1942 vernam "de Clem" na de nachtmis dat hij tot *squadron leader* van de RAF was benoemd. Zo begon zijn carrière als "*Chaplain and Welfare Officer*" van het 350e sqn(jagers) te Hornchurch. Hij bekommerde zich ook om andere jachtsquadrons: het 249e RAF sqn (eveneens uitsluitend Belgisch) en het 609e sqn (een squadron waarin 256 piloten dienden, van wie 143 Britten³. Onder de 113 piloten met diverse nationaliteiten waren de 52 Belgen in de meerderheid.

³ Frank H. ZIEGLER, « *The story of the 609 squadron under the White Rose* », p. 340. LONDON, 1971, Mac Donald Het boek draagt de opdracht "*Pour le Clem*" met negen handtekeningen van piloten.

Padre Clement Boone beschreef in zijn dagboek hoe hij het wel en wee van de Belgische RAF *airmen* van dichtbij beleefde. Hieruit enkele grepen:

1943

Hij noteerde geleden verliezen, of behaalde successen., zoals op **20 januari 1943** (wij citeren) "Jean de Selys mitrilleert de Gestapo Louisalaan te Brussel.

22 januari: " F/Lt Plisnier schiet Duits vliegtuig neer: FW 190 (waarschijnlijk); F/O Alexandre: idem FW 190 (vernield) Sgt Flohimont is missing."

28 januari F/Lt Plisnier en F/O Siroux overvliegen Brussel en droppen vlaggen. Plisnier fotografeert het Gerechtshof en terwijl hij boven de daken vliegt bemerkt hij zijn ouders die aan de Lonchamp laan wonen"

16 juni: " Victor Seydel, terwijl hij een "Walrus" beschermde, is in zee neergeschoten nadat hij een FW had neergeknald. Hij werd opgevist, hij is er van af met een gebroken arm. Zijn toestand is zorgwekkend." **16 augustus:** "Jean de Selys Longchamp sterft bij ongeval te Manston."

Vaak moest de padre met pijn de verdwijning van een vliegenier ofwel een ongeval melden, hij was steeds om hen bekommerd en stond hen met toewijding bij. Gelukkige gebeurtenissen, zoals huwelijken, kwamen ook aan bod.

Op 29 augustus noteerde hij *“Minister Gutt en de heer Richard bij ons op bezoek. Gutt bestuurt de SV 4 van Thierry d’Huart waarmee Donnet en Divoy uit België zijn ontsnapt”*.

1944

2 januari 1944 *“Ik vertrek naar Hornchurch. De piloten zijn erg blij om hun nieuwe vliegtuigen (Spits IX)”*

21 januari en 23 februari. De padre maakt twee bombardementen mee uitgevoerd door Duitsers op Hawkinge en op Hornchurch. Op die laatste datum vereert minister Pierlot met het oorlogskruis de vlag van de Luchtmacht, naar aanleiding van de 100^e Belgische overwinning.

De padre verplaatste zich veel om de vliegeniers moed in te spreken. Uiteraard vervulde hij bij de eenheden zijn pastorale opdrachten: mis-sen, biechthoren, huwelijken, requiemkerkdiensten...

Landing in Normandië:

5 juni Hij schreef: *“18 u: iedereen is in het station geblokkeerd. Men gelooft dat belangrijke gebeurtenissen op til zijn. Te 20 u Briefing van de piloten. W(ing) C(ommander) Kingaby deelt hun mee dat morgen vroeg de invasie van Europa zal starten. Het 350^e zal bij dageraad opstijgen. Men verft zwarte en witte lijnen op de kisten. Pierre Paco, Muls, Delorme, Lambrecht, Van de Perre geposteerd bij het squadron”*.

6 juni *“De invasie is kort na 5 uur begonnen in de streek van Caen. ’s Nachts zijn paratroopers geland op diverse plaatsen. Sus Vermesoën heeft met zijn valscherms moeten springen. Hij viel in zee, wij hebben geen nieuws maar blijven hopen”*.

V-wapens vallen Groot-Brittannië aan

16 juni De padre meldt *“Tijdens de laatste nacht hebben de Duitsers Groot-Brittannië aangevallen met vliegtuigen zonder piloot, die met golven bestuurd worden. Verscheidene vliegtuigen werden neergeschoten (...)”* De Clem vermeldt hier dus (de eerste?) Duitse aanval met V-wapens.

17 juni Volgens hem *“zijn talrijke vliegtuigen zonder piloot die boven Fris-ton vliegen opgevangen door luchtafweervuur. Een groot aantal is neergeschoten voordat zij hun doelwit konden bereiken.(...) Wat de Duitse propaganda ook beweert, de resultaten van de nieuwe bombardementen zijn onbenullig, het moreel van de bevolking blijft hoog...”*

18 juni “ om 20 u 30: een vliegtuig (V1) is neergeschoten door de luchtafweer van Eastown. Het ontploft wanneer het de grond raakt. Om 23 u 30: een vliegtuig (V1) wordt door een Brits vliegtuig achtervolgd en geraakt. Het explodeert boven de mess die door elkaar geschud wordt. Ik vond talrijke brokstukken.”

10 augustus “Om 4 uur beginnen de vliegende bommen rakelings boven de daken van de mess te vliegen, verscheidene worden neergeschoten. Het squadron heeft Spits XIV ontvangen. Hun opdracht zal zijn jacht te maken op de vliegende bommen.

“15 augustus “ *Het 350° schiet zijn eerste vliegende bom neer”.*

België bevrijd

Voorts verhaalt de Clem o.m. dat de geallieerden op 1 september 1944 over de Belgische grens trokken, kort nadien Brussel veroverden en later Geel en Zeebrugge bereikten.

Op **20 september** steeg de padre in een “Oxford” uit Hawkinge op en landde later te Evere. Met een jeep werd hij naar Brussel gevoerd *“Ik kan onmogelijk beschrijven hoe ik mij gevoel bij het terugvinden van mijn land, mijn familie en mijn vrienden”*. Op 22 september vloog hij naar Engeland terug.

Op **25 september** vernam “de Clem” dat Turnhout, zijn stad, bevrijd was.

Op 1 november verliet hij Dover aan boord van een “LCT” (Landing Craft Tanks) en ontschepte te Boulogne.

Op **3 november 1944** te 16 u 15 vond hij zijn familie terug te Turnhout.

Op **10 november** werd het 350° sqn geposteerd te Evere en het 349° te Maldegem.

1945

von Rundstedt offensief

Op 1 januari 1945 meldde “de Clem” *“De Duitse luchtmacht is vroeg wakker geworden, in scheervlucht is zij de vliegvelden in België komen aanval-len(...)Enkele vliegtuigen van het 350° sqn zijn op de grond vernield op het vliegveld van Zwartberg, Limburg. Twee werktuigkundigen van het 350° zijn op het vliegveld van Evere gekwetst. Een groot aantal Duitse jagers zijn neergeschoten maar veel geallieerde vliegtuigen zijn op de grond vernield te Evere,Melsbroek, enz.”*

Het dagboek loopt zo verder tot in augustus 1945. Wij menen dat wat wij geschetst hebben, met als bron het artikel van kolonel-vlieger SBH o. r. Henri Donnet (die in cursief belangrijke uittreksels van het dagboek letterlijk overnam) een voldoende idee geeft van de inhoud.

Op **21 december 1945** ontving de eerder tot Wing Commander bevorderde Reverend Boone een brief van Winston Churchill die hem bedankte voor de doos sigaren die hij hem had gezonden...

Na de oorlog bleef Clement Boone hoofdaalmoezenier bij de nieuwe Belgische luchtmacht. Hij werd er gepensioneerd op 1 maart 1962.

Verscheidene eretekens werden hem verleend, zoals het Oorlogskruis 1940 met palm, het Kruis der Ontsnaptten, de Medaille van de Weerstand en diverse eretekens van de geallieerden.

Na zijn op rust stelling bleef hij actief betrokken bij het personeel van onze luchtmacht en hun familie. Hij is overleden op 22 augustus 1986.

Hij rust in het eregrasperk van de begraafplaats van Ukkel Verrewinkel.

“Padre” Clement Boone was een bijzonder sympathieke, hartelijke en eenvoudig man. Hij roemde nooit over zijn oorlogsprestaties.

Als *chaplain* vervulde hij zijn taak met veel toewijding. Bij de Belgische afdeling van de RAF was “de Clem” als luchtmacht aalmoezenier alom gekend en bijzonder graag gezien. Zoals kolonel-vlieger SBH Hervé Donnet zijn artikel besluit: “*Hij was een goed mens en een aalmoezenier om van te houden*”.

Foto: Enkele Belgische piloten van de 609 sqn met hun mascotte, William B. Goat. Foto door dezen geschonken aan “de Clem” (INBEL, London)

Wij laten niet na onze hartelijke dank te betuigen aan mevrouw Roger Van Laethem-Caron, die ons de tekst van het “Journal de guerre du “Padre Boone” meedeelde en aan Stefan Van Tigchelt die ons foto’s bezorgde uit de verzameling van het 349^e squadron.

Jacques Boone

Nawoord Erfgoeddag in het teken van “Helden”

Het zwaar beladen begrip “Helden” nemen als thema voor Erfgoeddag is niet zo evident. Tenminste wanneer je niet wil vervallen in pathetische, somptueuze bewoordingen. Gelukkig gaven op 22 april vele organisaties en musea in Vlaanderen er een eigentijdse, soms licht ironische toets aan.

Dat kan niet gezegd worden van onderstaand gedicht van volksdichter en journalist Theodoor Jan Van Ryswyck (nonkel van de latere Antwerpse burgemeester Jan van Ryswyck) (<http://schrijversgewijs.be/schrijvers/van-ryswyck-theodoor>).

Hij schreef in 1843 voor de gedichtenbundel *Dauwdroppelen* van het Turnhoutse taalkundige genootschap De Dageraad een huldegedicht aan het genootschap, volledig in de stijl van de toenmalige Romantische School.

DAUWDROPPELEN.
POËTISCHE
LETTERVRUCHTEN
VAN HET
TAEKUNDIG GENOOTSCHAP
DE DAGERAED,
te Turnhout.

Turnhout.

BY BREPOLS EN DIERCKX ZONN.

AEN

het Tael- en Letterlievend genootschap

DE DAGERAED,

TE TURNHOUT.

Ontvangt myn broedergroet, gy vrome heldentelgen
Van Turnhout's nederige stad!

Die voor de vadertael, de tael der oude Belgen,
't Verdedgings zwaerd hebt aengevat.

Gy wilt de Natie ook niet langer hooren lasteren ,
Te zeer door 't vreemd begrip verkracht;
Gy hoedt ons volksbestaen, en stuit het snood verbasteren,
Dat Belgie's ondergang betracht.

Ontvangt myn hulde er voor, uit Antwerp's hooge wallen ,
Bewooners van de stille hei ;
Men hoorde uw opstandskreet verheugd door Vlaendren schallen.
Weest welkom in der vromen rei!

Wy kruipen laeg vertrappt, doch zyn niet gansch verloren;
't Verderf raekt moed en adem kwytt.
Op! laet u voor ons regt gelyk een donder hooren;
Eens zegepralen we in den stryd!

Ontvangt den broederkus, regtschapen landgenooten!
Ontmaekt u meê van 't vreemde juk.
Eens zien we in vryer stand, door onzen moed ontsproten ,
Den DAGERAED van ons geluk.

Antwerpen, 1843.

Th. Van Ryswyck.

Waterput gevonden in een kelder van het “Hondskot”: 24-25-26 februari 1992

In februari 1992 werd tegenover het Kasteel, op het terrein tussen het Kasteelplein, de Kasteelstraat en de Begijnenstraat, een parking aangelegd door de Openbare Werken, dienst “Gebouwen” (Van Gorp, Sectiechef). Café “Hondskot”⁴ werd daartoe volledig afgebroken.

Er werd toen een bakstenen put gevonden, opening aan bovenkant flessenhalsvorm, put opgebouwd met bakstenen van het type “varken” (trapeziumvormig, ofwel afgeknotte spie vorm). Ik tekende een “varken”, met opneming van de maten (zie bijgevoegde tekening).

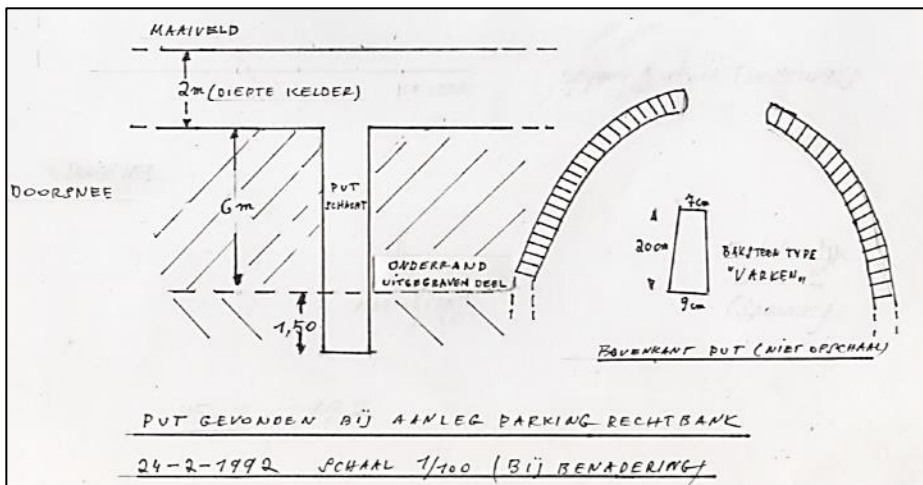
Volgens aanwijzingen gegeven door de heer Verachtert stak de put onder de vloer van de kelder van het Hondskot. Deze keldervloer bevond zich op 2 m onder het maaiveld, de put werd tot een diepte van 6 m uitgegraven en er bleef nog 1,50 m in de grond over. De putbodem stak in de geschapen grond (zavel).

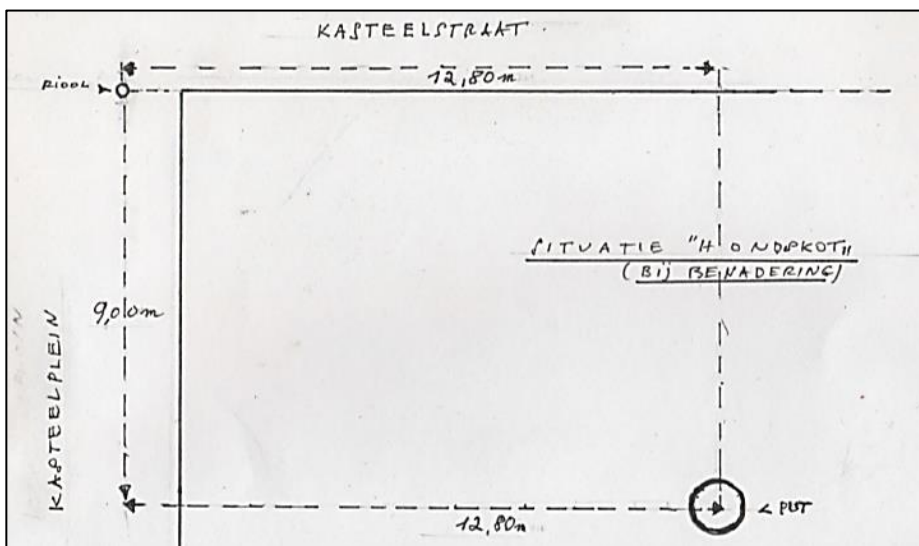
Schilderij van Emiel Wauters, ‘oud straathoekje’ (1936) Voorstelling van het Kasteelstraatje te Turnhout met de afspanning ‘Het Hondskot’, een oud cafeetje tegenover de ingang van het kasteel. (Collectie Taxandriamuseum)

⁴ Dat café is op een oude prentbriefkaart afgebeeld (Collectie Stadsarchief Turnhout-Tram 41 inventarisnummer 03_039, 03_040, 03_041). Men ziet duidelijk dat de pas van de zijgevel van het Café de randlijn van de Kasteelstraat ongeveer evenwijdig volgt. Het stadsarchief heeft ook stukken over bouwaanvragen 1863-1941 en veranderingen van eigendom (1 omslag) 1902/03582, aangaande het “Hondskot”.

Situatie: op het kruispunt van de loodlijnen op twee basislijnen, eensdeels vanaf de rand van een straatriool ter hoogte van de hoek van de Kasteelstraat en het Kasteelplein, gemeten langs de Kasteelstraat, circa 12 m 80 in de richting van de Begijnenstraat, en anderdeels vanaf hetzelfde riool, circa 9 m 00 langs het Kasteelplein richting Warandestraat.

De put werd op 29 februari 1992 in twee delen door de Dienst der Gebouwen, op mijn verzoek en dat van Harry de Kok, toenmalig conservator van het Taxandriamuseum, overgebracht naar het Speelkaartmuseum. Het bevindt zich nu op het terrein van het Taxandria Museum.

Dit stuk moet zeker als interessant erfgoed bewaard worden.

Jacques Boone

Terzijde:

Op de gravure van Lucas Vorsterman II is er duidelijk een put te zien links voor de ingang van het kasteel. Het is uitgesloten dat deze put overeenkwam met de waterput van het Hondskot. Ofwel was de graveur misschien minder nauwkeurig geweest in zijn plaatsbepaling...?

De vereniging Vrienden der Kasteelwijk ontstond op 15 oktober 1921. Doel was de inwoners van de wijk op bepaalde dagen samen te brengen en de 'nering' te bevorderen door het organiseren van feestelijkheden. Lokaal was het Hondskot aan het Kasteelplein. De activiteiten stopten na 1929. Hun archief dat zich in het Turnhoutse stadsarchief bevindt, is door Sam Van Clemen geïnventariseerd.

Nieuwsbrief Taxandria 2, 2012

Erfgoed in de media en op het internet

- Elke 25 jaar is er een groots opgezette historische “**Ommegang van de Hegge**” in Poederlee/ gemeente Lille, ook op **27 mei 2012!**

De herdenking van het Heggewonder, wat zijn hoogtepunt kende met de “Ommegang Van De Hegge” op 28 juni 1987, was een groot succes (936 deelnemers en meer dan 20.000 toeschouwers).

Ook in de editie van 2012 zullen meer dan 1.000 figuranten samen met 300 organisatiemedewerkers (en dat in een dorp met slechts 2.600 inwoners) het verhaal van “het Wonder van de Hegge” uitbeelden. Dit

zal het resultaat zijn van jaren werk van en voor de inwoners van Poederlee.

Deze Ommegang is een 25-jaarlijkse traditie en zal in 2012 zijn 600 jaar vieren. Mis dit evenement niet want 25 jaar is lang wachten! De optocht zal traditioneel van de Heikant naar de Heggekapel lopen. De vorige tochten dateren van: 1987, 1962, 1937, 1912

Zie voor meer info: <http://www.hegge2012.be/nl/index.php>

- De **Old Maps Online Portal** toont een zeer grote hoeveelheid historische kaarten uit tal van bibliotheken over de hele wereld.

Via een wereldkaart kan je door een simpele muisklik op de gewenste plaats alle beschikbare historische kaarten raadplegen.

Voor Brabant en de Kempen vindt u direct een tiental haarscherpe historische kaarten.

Ga zeker naar:

<http://www.oldmapsonline.org/map/mzk/2619267926>

- De Studiedienst van de Vlaamse Regering heeft op http://aps.vlaanderen.be/lokaal/lokaal_gemprofiel_pdf.htm zeer uitgebreid cijfer- en vergelijkingsmateriaal van alle Vlaamse gemeenten gepubliceerd.

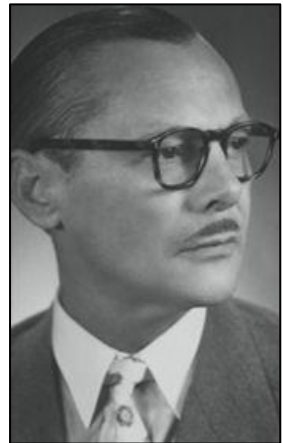
Wil u bijv. meer weten over de situatie in Turnhout, Beerse, Vosse-laar, Oud-Turnhout inzake bevolkingsevolutie, migraties, ontvangsten, bevolkingsdichtheid, evolutie van de (on)bebouwde percelen, grondprijzen, aantal BTW-plichtigen, cultuuraanbod, aantal verkeersongevallen? Neem dan zeker een kijkje.

- Jozef Schellekens (1909-1963), voormalig provinciaal architect en kunstenaar heeft sinds april een eigen website "in opbouw": <http://www.jozefschellekens.be/>

In de komende weken vindt u hier meer info over zijn leven, oeuvre, een inventaris van zijn werken, enz.

Vanaf 31 augustus 2012 loopt er op de Steenweg op Mol 66 in Turnhout, de vroegere woning van Jozef Schellekens, een retrospectieve tentoonstelling over zijn leven en werk.

Gelijklopend met dit initiatief organiseert het architectuurcentrum Ar-Tur een tentoonstelling over de Turnhoutse School. Ze behandelt het werk van de architecten Carli Vanhout, Paul Schellekens, Lou Jansen, Rudi Schiltz en Paul Neefs tijdens de Golden Sixties (1960-1973). De tentoonstelling vindt plaats in De Warande van 15 september tot 11 november 2012.

- Maquettebouwer Theo Looyens en kunstschilder Remy Sterkens exposeren nog tot 1 juni in de Kleine Engelandhoeve (Klein Engeland 29 in Turnhout).
U kan er gaan kijken naar vele minutieuze maquettes en enkele artistieke impressies op doek van bekende Turnhoutse gebouwen, elke woensdag van 13 tot 17 uur en in het weekend van 11 tot 17 uur.
Eerder dit jaar bracht de 69-jarige Sterkens in kunsthuis Theobaldus een overzicht van zijn schilderijen, met als titel 'Turnhoutse Composities', een mooie ode aan de stad.

Werk van Sterkens en Looyens

Herhaalde oproep i.v.m. de Lieremanschilders

In de vorige nieuwsbrief werd een oproep gedaan naar de eigenaars van een kunstwerk van de Lieremanschilders Eugeen Surinx, Albert Sohie, Jef Claesen, Theo en Jozef Op de Beeck, Jos Stokbroekx, Eugeen Machielsens... .

In het kader van Turnhout, Cultuurstad 2012 plant *het Kunst- en erfgoedcentrum Hofke van Chantraine* van 30 november 2012 tot 6 januari 2013 een overzichtstentoonstelling van het werk van deze kunstenaarskolonie.

Deze oproep heeft zijn doel niet gemist! Vele gelukkige eigenaars contacteerden ons of info@hofkevanchantraine.be.

De tentoonstelling biedt u de kans om uw kunstwerk in een ruimere context gesitueerd te zien en de naambekendheid die daaruit voortvloeit, vergroot allicht ook de waarde van het werk.

Het spreekt vanzelf dat uw werk met de grootste zorg zal worden behandeld. De werken worden goed verzekerd van nagel tot nagel aan het door de bruikleengevers opgegeven bedrag. Er zullen ook altijd suppoosten aanwezig zijn tijdens de openingsuren. Beide gebouwen beschikken ook over een alarminstallatie.

U kan nog steeds uw kunstwerken van Lieremanschilders melden aan bea.geudens@oud-turnhout.be

De Oud-Turnhoutse werkgroep eindejaartentoonstelling Lieremanschilders

Foto (voorlopig?) onbekend nummer 7

Het stadsarchief van Turnhout - TRAM41 bevat heel wat foto's waarvan de inhoud onbekend is. Prentkaart 81_300 toont de viering van een winnaar van een wielerskoers in Oud-Turnhout (1940-60?). Wie is de winnaar? Herkent u mensen of kan u het juiste jaartal geven? Stuur uw antwoord naar taxandriavzw@gmail.com met vermelding van nummer 7. Alvast bedankt!

TURNHOUT

CULTUURSTAD VAN
VLAANDEREN 2012

Met steun van de
Vlaamse overheid

